

прѣоначялно-то движеніе, не бы ся противила на това. Првѣ-тѣ силѣ да наречемъ *привлекашелнѣ* или *срѣдо-сврѣмишелнѣ*, а вторѣ-тѣ *отшласкашелнѣ* или *срѣдо* — *бѣжнѣ*. Прва-та привлачя планеты-ты кѣмъ слѣнце-то, а втора-та ги отдалечява отъ него. Двѣ-ты тыя силы сѣ равны една на другѣ, сир. една на другѣ не може да надвѣе, сѣще както кога врѣтимъ камакъ врѣзанъ съ нишкѣ около рѣжкѣ-тѣ си.

За изображеніе [земнѣ-тѣ поврѣхнивѣ и за опрѣдѣленіе различно-то положеніе на земнѣ-тѣ кѣмъ слѣнце-то измыслено е *земно клѣбо*, което прѣдставя земнѣ-тѣ въ малѣкъ видѣ. На това клѣбо ся видѣтъ начрѣтѣни различни крѣгове и бѣязи, за да ся опрѣдѣляватъ по добрѣ различни-ты страны на земнѣ-тѣ и отношеніе-то ѣ кѣмъ слѣнце-то. Крѣгове сѣ тѣи: *горизоншѣ*, *меридіани*, *екваторѣ*, *еклипшика*, *шропици*, *полярни* и *успорядни крѣгове*; точки сѣ *полюси-ши*, чрѣта е *осѣ-ша*.

Отъ тыя крѣгове едни наричаме голѣми, които прѣминуватъ прѣзъ срѣдоточіе-то на земно-то клѣбо и го прѣсачятъ на двѣ равны половины, а другы наричаме малкы, които не минуватъ прѣзъ срѣдоточіе-то, нито го прѣсачятъ на двѣ половины.

Крѣгъ е трѣкало отъ право извитѣ чрѣтѣ, на кождо всяка точка е еднакво отдалечена отъ еднѣ вътрешнѣ точки, кождо наричатъ *срѣдошочіе*. Кранца-та на извитѣ-тѣ чрѣтѣ наричатъ *окрѣжностъ*. Права чрѣта отъ срѣдоточіе-то до окрѣжностъ-тѣ ся наричя *шпица*; а чрѣта-та, что минува прѣзъ срѣдоточіе-то и дѣли крѣга на двѣ равны чѣсти, наричя-ся *діаметръ*.

Всякій крѣгъ, и голѣмъ и малѣкъ, дѣлятъ на 360 равны чѣсти, които наричатъ *градусы*; градусъ-тѣ ся дѣли на 60 минуты, минута-та на 60 секунды и секунда-та на 60 терціи. Градусы-ты, минуты-ты, секунды-ты и терціи-ты бѣлежатъ съ тыя знакове $^{\circ}$, $'$, $''$, $'''$. Итака 15° , $20'$, $30''$, $50'''$ ще каже 15 град. 20 мин. 30 сек. 60 тер.